

Voor een „RIKS”

kunt U
- tenminste zolang de voorraad
strekt - nog een

Kinderbeschermingslepeltje kopen

**Echt
iets moois!**

Ook als geschenk voor de
a.s. feestdagen

Bestelt tijdig door storting of
overschrijving van f 2.50
per stuk onder vermelding
„lepeltje(s)” op
postrekening 4846 van
HEMAVA
Joh. von Oldenbarneveltlaan 44
Amersfoort

ZESDE JAARGANG NOVEMBER 1958 NO.

11

ONZE

jongens en meisjes

„ONZE JONGENS EN MEISJES”

maandblad van de

„Vereniging Hemava voor propaganda kinderbescherming”

Leden-instellingen:

Heldring Stichtingen - Zetten

Martha Stichting - Alphen a. d. Rijn

Stichting Valkenheide - Maarsbergen

REDACTIE:

Ds. K. O. Finkensieper - Drs. J. F. Haeck

Ds. J. Th. Meijer - Mr. W. Vogel

Stukken de redactie betreffende te adresseren aan de administratie.

Voor overname van artikelen uit dit blad moet de schriftelijke toestemming van de redactie zijn gevraagd en verkregen.

ADMINISTRATIE:

Bureau HeMaVa, Joh. v. Oldenbarneveltpaan 44

Amersfoort, Tel. 03490-3337, Postrekening 4846

Abonnementsgeld f 2,50 per jaar

Advertenties: Tarieven te regelen via het bureau

Dringend verzoek om abonnementsgelden, contributies, giften e.d., te storten op de gemeenschappelijke postrekening nr. 4846 t.n.v. Bureau Hemava, Amersfoort, onder vermelding van de bestemming.

Dit is de gebruikelijke formule voor hen die onze arbeid bij testamentaire beschikking wenssen te steunen:

Ik legateer aan de vereniging „Vereniging Hemava voor propaganda Kinderbescherming” gevestigd te Amersfoort en goedgekeurd bij K.B. van 14 oktober 1955 no. 91 de som van.....

(event. met toevoeging: vrij van alle rechten en kosten ook van het recht van successie).

„Ten geleide”

Reeds eerder publiceerden wij de jaarverslagen van „Valkenheide” en de „Martha Stichting”. In dit nummer van „Onze Jongens en Meisjes” bieden wij U het jaarverslag 1957 van de Heldring Stichtingen aan.

Het is de moeite waard ook dit verslag te lezen, omdat daarin een blik wordt geworpen op de gebeurtenissen, de ontwikkeling, het leven en de zegen van de inrichting. Noodzakelijk en duidelijk spreekt dit verslag ook over zorgen, of zo U wilt „nood”, waaronder ons werk gebukt gaat. Aan allen, die onze arbeid een warm hart toedragen, vragen wij ook thans met ons mee te leven en als het kan mee te bidden, opdat wij in onze Hemava-inrichtingen de weg kunnen blijven wijzen aan het kind, dat in nood dreigt onder te gaan.

Redactie.

Ik vraag mij af of wij uit deze vicieuse cirkel kunnen komen?

Ik vraag mij af of niet een aantal mensen uit de Overheidssfeer en uit het particulier initiatief hier — zonder te wachten op vele adviezen (adviseurs hebben geen bestuurs- of regerings-verantwoordelijkheid!) duidelijke aanwijzingen zullen moeten geven. En ik vraag mij vooral af of het tenslotte toch niet mogelijk is de ups en downs van het economische leven, die van invloed zijn op de kindbescherming, op te vangen door het uit de Staatskas ter beschikking gestelde bedrag vooruit bepaald mee te laten bewegen, elastisch te houden.

En vooral vraag ik mij af, of het voor een aantal jaren niet mogelijk zal zijn om ook rekening te houden, bij het bepalen van het aandeel, dat van het staatsinkomen voor de kindbescherming aanwezig moet zijn, met het inhalen van achterstanden en met verantwoorde vooruitgang. Zelfs ten tijde van bestedingsbeperking!

Een „verzorgingsstaat” heeft, krachtens het feit, dat hij de gemeenschap via de belastingen voor de leden van die gemeenschap laat zorgen, de *plicht* om deze zorg (i.c. de kindbescherming) op de juiste wijze te behartigen — en waar die zorg door initiatieven van particuliere zijde wordt uitgeoefend, de *plicht* om deze zorg op de juiste wijze te steunen. Hierbij kan de winst zijn dat degenen, die deze zorg voor de ander praktisch uitvoeren zich geheel op deze zorg kunnen concentreren en niet meer grotelijks bezorgd behoeven te zijn over de finantiën.

En hierbij kan dan ook nog de winst zijn, dat wat uit gaven en giften bijeen komt niet in de put der tekorten, maar in hoofdzaak op de weg van ontwikkeling van de arbeid zelf gebruikt kan worden.

Men spreekt tegenwoordig wel eens van het *mislukken van het subsidiebeleid* der regering.

Laten we geen verkeerde, foutieve woorden gebruiken.

Het *subsidiebeleid* is in 't geheel niet mislukt.

Waar het aan hapert is de *subsidietechniek*.

En zou die niet, met vereende krachten, te verbeteren zijn?

* * *

Een ander kernpunt.

Het hangt in vele aspecten samen met het voorgaande.

Het is echter — naar mijn smaak — nog fundamenteler.

In verband met de subsidies spraken we een ogenblik over de staat als „verzorgingsstaat”. Dat woord, deze aanduiding, lijkt ons bruikbaar van uit het maatschappelijk en kindbeschermingswerk gezien, dan het veelal gebruikte woord „welvaartsstaat”.

Ook op een vrij laag peil van welvaart zou een staat nog altijd „verzorgingsstaat” kunnen zijn.

Een omschrijving van de „verzorgingsstaat” te geven is bepaald niet gemakkelijk. Misschien komen we het verste wanneer wij zeggen: de verzorgingsstaat is de uitdrukking van de collectieve poging de menselijke misère met planmatig opgezette en wetenschappelijk gefundeerde middelen te lijf te gaan.

Drie paar ogen kijken U aan.

Ik meen, dat (bij aanvaarding van deze omschrijving) alle nadruk moet vallen op „planmatig opgezette en wetenschappelijk gefundeerde middelen”.

En hier ligt weer een onopgelost en toch noodzakelijk op te lossen probleem.

Want: planmatige middelen verzetten zich tegen alle improvisatie van de hulp aan de naaste en wetenschappelijk gefundeerde middelen hebben de eigenschap alle spontaneïteit van deze hulp gering te doen achten, zo niet te verachten.

Dit probleem zal in christelijke arbeid het diepst worden gevoeld.

De vraag zou daar bijvoorbeeld gewettigd zijn of de barmhartige Samaritaan, die de „naaste” werd van hem, die onder de rovers is gevallen nog enige betekenis als gelijkenis en voorbeeld zou kunnen hebben. Waar alle hulp van uit het grote, maar onpersoonlijke „het” komt, dat de „verzorgingsstaat” toch eigenlijk wel is, daar komt onherroepelijk de persoonlijk gebrachte hulp in het gedrang.

Laat ik echter ook, bij het aanwijzen van deze vraag, vooropstellen, dat m.i. christelijk, bijbels gezien door de „verzorgingsstaat” niet een streep mag worden gehaald. Ten eerste heeft geen andere samenlevingsvorm — óók en uitdrukkelijk die der empirische kerk niet — de kans de noden van mensen zo effectief tegemoet te treden als deze verzorgingsstaat. Ten tweede heeft geen andere samenlevingsvorm het recht op een menswaardig bestaan voor allen, vrij van nood, zó ernstig genomen als juist de verzorgingsstaat.

Maar — hier dreigt ook het gevaar.

Bij het eerste, dat men perfectionistisch wordt, bij het tweede, dat men de echte nood niet meer ziet.

Hier is m.i. de plaats, waar wij vanuit een christelijke oriëntatie de vinger bij moeten leggen en een oplossing voor onze tijd moeten zoeken.

Perfectionisme is een van de meest hoogmoedige houdingen die een mens kan aannemen.

Perfectionisme is kwetsend en dodelijk. Iets wat perfect is leeft niet meer. Christelijk gezien zullen wij moeten bepleiten het goed recht van het niet-planmatig en niet wetenschappelijk gefundeerd handelen. Naast, en als wezenlijke correctie van en waarschuwing voor, het andere.

We zullen duidelijk moeten maken dat wat planmatig en wetenschappelijk gefundeerd is in het omgaan van mensen met elkaar slechts een kleine en aan de oppervlakte blijvende sector is van het menselijk leven. Dat daaronder en daarnaast bloedwarm leven is, dat alleen leven blijft wanneer het zómaar, niet perfect, opgenomen wordt in de onderlinge omgang. Dat betekent dus niet, nadrukkelijk niet, een afwijzen van het planmatige en wetenschappelijk gefundeerde handelen bij de hulp aan een ander. De ontwikkeling daarvan is niet alleen welkom, maar zal met kracht ter hand moeten genomen worden.

Dat betekent wèl dat deze planmatige en wetenschappelijk gefundeerde hulp haar eigen, rechtmatige en echte plaats krijgt.

En dat betekent óók, dat de „verzorgingsstaat” die de concrete uitdrukking wil zijn van dit planmatig en wetenschappelijk gefundeerd handelen op intermenselijk terrein een *eigen* plaats en functie heeft.

M.i. is deze eigen plaats en eigen functie wezenlijk alleen vanuit een christelijk-bijbelse oriëntering te bepalen.

Daar zullen wij ook, en niet alleen in de kinderbescherming, hard over na moeten gaan denken.

We zeiden: geen enkele andere samenlevingsvorm heeft het recht op een menswaardig bestaan, vrij van nood, zó ernstig genomen als de verzorgingsstaat.

Wij tekenden daarbij aan: het gevaar dreigt hier dat men de echte nood niet meer ziet.

Dat lijkt wellicht vreemd; dat is het ondertussen niet. Nood is — naar zijn inhoud — een zeer bewegelijk ding. Want, hoe planmatiger en wetenschappelijker wij de „nood” te lijf gaan, hoe meer de „nood” ergens anders gaat zitten.

Geen enkel broodsgebrek is er meer, maar de „nood” is de vereenzaming in de massa.

Geen lichamelijke nood van het oud worden bestaat er, maar de nood is de vervreemding en de noodzakelijke afzijdigheid van het leven.

Geen lichamelijke verwaarlozing bij het kind wordt gevonden, maar diep-innerlijke kilte en onmacht tot contacten met mensen.

Zo kan men doorgaan.

Maar ook de verschuiving van de nood naar heel andere volksgroepen, sociale lagen en standen moet men in het oog houden.

En ook hier weer: alleen van uit een christelijk-bijbelse levensoriëntering zullen wij opnieuw de betekenis, de zin, de functie van de nood duidelijk kunnen maken. De verzorgingsstaat met zijn apparaat zal ons dit, krachtens zijn aard, niet kunnen vertellen. Hij zal de nood, de echte nood, altijd zich weer zien ontglippen.

De christelijke oriëntering omtrent de nood zal waarschijnlijk moeten spreken over de hemelijke bedoeling van de mens om via de door hem geschapen samenlevingsvorm „de verzorgingsstaat” zijn eigen „koninkrijk der hemelen” op te richten of het eigen „paradijs” weer te herstellen. Zij zal moeten spreken over de nood als de merkwaardige, nooit te stillen, altijd weer ergens anders en in andere vormen aanwezige honger, dorst en verlangen naar het echte paradijs en Gods Koninkrijk.

Dit is ook een kernpunt, een wezenlijk kernpunt.

Wij zullen tesamen, opnieuw christelijk, bijbels moeten gaan denken om op deze problemen een, voor onze generatie geldend, antwoord te geven.

* * *

Als overgang naar een behandeling van ons werk in de Heldringgestichten het volgende:

Gedurende 1957 zagen wij een verschijnsel optreden, dat ons tot nadenken en in 1958 tot een beslissing bracht.

Het Magdalenahuis, een tehuis voor ongehuwde moeders, die niet rechtstreeks tot de a-socialen behoorden (in tegenstelling tot „Pella” dat juist deze a-socialen en dat in groter getal moest opnemen), kreeg geen aanvragen meer. Waarom wij dat huis als tehuis voor ongehuwde moeders opheffen zal in het jaarverslag van 1958 behandeld moeten worden.

Het geeft — met het op vorige bladzijden gezegde over de verandering van de nood — aanleiding om er op te wijzen, dat het eigenlijke probleem in het werk van de ongehuwde moeder of liever: de werkelijke zorg voor de ongehuwde moeder en haar kind(eren) niet meer het betrekkelijk gering aantal a-sociale of op de grens der a-socialiteit levende ongehuwde jonge vrouwen met kind is. Maar dat de werkelijke zorg zich zou moeten richten op die ongehuwde moeder — de secretaresse, de onderwijzeres, de studente, de verpleegster — die dikwijls op zeer behoorlijk sociaal niveau staande, in onze samenleving een merkwaardig, niet helemaal te plaatsen en ook niet helemaal niet te plaatsen, bestaan voert. Voor plaatsing in een inrichting komt zij vanzelfsprekend *niet* in aanmerking. Zonder meer in het oude milieu blijven lukt innerlijk en naar buiten ook niet. Zij heeft — met alle jonge, *alleenstaande* vrouwen met een kind of kinderen dit gemeen, dat zij, behoudens enkele uitzonderingen, niet tegelijk de kostwinster en de opvoedster van haar kind(eren) kan zijn. Wil zij het levensonderhoud verdienen, dan heeft zij geen tijd voor opvoeden. Wil zij opvoeden (een dubbel zware taak zonder man) dan kan zij niet verdienen. Hoe meer ik rondom mij kijk, hoe meer ligt dáár de nood van het ongehuwde moederschap.

Maar — hoe lossen wij deze vraagstukken op?

Hier zullen geheel nieuwe vormen van samenleven met andere werkende vrouwen, nieuwe vormen van christelijke handreiking in de gemeente, ook nieuwe vormen van beoordeling moeten komen.

Ook hier — maar nu geheel praktisch — wordt het de vraag of een christelijk-bijbelse oriëntatie van ons denken en invoelen creatief genoeg zal zijn om deze zeer wezenlijke nood op te vangen.

Toen dr. H. Pierson in de laatste helft van de vorige eeuw met het werk voor de ongehuwde moeder begon (en dat was in Zetten met het Magdalenahuis!) heeft hij veel weerstand en wanbegrip in Nederland gevonden. Het zal de vraag zijn of een ingaan op de zó geheel anders liggende nood van de ongehuwde moeders, die hier bedoeld worden, niet evenzeer weerstand en wanbegrip zal oproepen.

Maar weer — wij zullen dit vraagstuk onder ogen moeten zien, omdat niet weerstand en wanbegrip belangrijk zijn, maar open ogen voor een zich in een nieuwe gedaante manifesterende nood.

* * *

De gebeurtenissen van 1957 in de Heldringgestichten vermeldend, leggen wij in chronologische volgorde het volgende in dit jaarverslag vast, daarbij — zoals dat ook in de werkelijkheid geschiedt, dood en leven, vreugde en droefheid, winst en verlies, doorenmengend.

Op 12 februari 1957 werd mr. B. ter Linden toegelaten tot de Evangelie-

Arenborst

bediening. Daarmede kon hij de vacerende predikantsplaats in de vlucht-heuvelgemeente innemen na bevestigd te zijn door ds. J. M. S. Baljon. Ds. mr. B. ter Linden, die géén geestelijk verzorger onzer inrichtingen werd — dat werk bleef opgedragen aan dr. P. L. Schram te Wageningen — kan zó de volle ambtsbediening uitoefenen. Wij hebben ons met zijn gezin zeer verheugd over déze gebeurtenis.

In februari leden wij ook een diep verlies. Mejuffrouw A. A. C. van der Dussen, jarenlang directrice van ons internaat het Witte Huis, overleed te Zeist. Tot haar 70e jaar heeft deze krachtige en tegelijk innemende en liefderijke figuur tal van jonge mensen aan zich gebonden en daarmee geleid.

Het was een feest toen wij, met mejuffrouw W. Korevaar en haar familie, op de 7e mei haar 25 jaren dienst in en aan de Heldringgestichten mochten vieren. Wij kennen mejuffrouw Korevaar thans als de altijd ijverige, zich niet onziende inspectrice. Wij mogen niet vergeten, dat zij ook de hoofdleidster is geweest van het zgn. „Middenhuis” van ons oude Talitha-Kumi. Maar waar zij ook werkte in ons midden, zij is steeds vol frisheid, vol humor, en vooral samengeweven met het gehele bestaan van ons werk.

Evenals mejuffrouw Korevaar vierde wat later, op 10 juli, ook mejuffrouw A. de Groot haar 25-jarig jubileum. Bezonnen, nuchter, niets en alles van de mensen verwachtend, heeft zij de arbeid gediend en zich en onder de verpleegden en onder de medewerksters haar eigen plaats verworven.

Voor de afwisseling, omdat het chronologisch hier thuishoort en een heel bijzonder feit was, maken wij hier melding van de opening van onze grote ontspanningszaal „het Trefpunt”. Onze voorzitter, mr. W. baron Röell, die de opening voltrok, gaf ons daarmee een grote aanwinst in gebruik, die ondertussen en voor de Heldringgestichten, voor Zetten en voor ons gedeelte van de Betuwe reeds zijn belangrijke plaats heeft bewezen.

Een „societeit”ruimte voor medewerksters en medewerkers kon daardoor ook beschikbaar worden gesteld.

De directrice van ons tehuis „Bethel”, mejuffrouw zr. W. J. van Tellingen, nam 12 december afscheid van Zetten. Aan haar werd n.l. de leiding toevertrouwd over de „jonge zusters” in het Utrechtse diaconessenhuis. Wij verloren daarmee een waardevolle, leidinggevende medewerkster, die de opvoeding der „perfectionisten” langs kleurige en fleurige lijnen liet lopen. Zr. van Tellingen was onderwijzeres en dat is zij ook in het werk hier gebleven. Duidelijk had zij oog voor speciale aspecten in de heropvoeding; vooral die aspecten, die op cultureel terrein liggen.

Wij lieten haar slechts node gaan.

* * *

Een zwaar verlies trof ons op de 3e december. Na een aantal dagen, vol spanning en strijd, overleed in de vrede van een alles loslatend en daarin alles verkrijgend geloof Gerrit Roelof Jan Bos. Acht en dertig jaren had

G. R. J. Bos

deze stille, maar in wezen vrolijke man zijn allerbeste krachten gegeven aan ons werk. Eenvoudig, trouw, zonder opzichtigheid droeg hij de Heldringgestichten en deed hij wat nodig was — en meer dan nodig was. Hij zorgde en verzorgde. De tuinen, de inventarissen, de inkoop, de lessen op de Landbouwhuishoudschool, de boekhandel en veel, veel meer nog — dat was zijn terrein. Hij gaf er zijn gehele leven aan. Maar toen de Here God hem riep had hij dit alles losgelaten en was er nog maar één ding over: Ik weet, dat mijn Verlosser leeft.

Op de 6e december — die onze mijnheer Bos gekend hebben zullen het niet gauw vergeten — begroeven wij hem op de Vluchtheuvel. Het was een droeve dag. Toch was er ook blijdschap. Een van zijn leerlingen zei, terugkomend van ons kerkhof: ik ben bedroefd er heen gegaan, want ik hield veel van mijnheer Bos, maar ik ben er blij vandaan gekomen. „Wij mogen niet bedroefd zijn als diegenen, die geen hoop hebben.”

Onze opvoedingstehuizen

In de volgorde „de Arenhorst” (observatiehuis), „Steenbeek”, „Bethel”, „Talitha” en „het Lingehuis”, „het Magdalenahuis” en „Pella” willen wij onze tehuizen met een zelfde rangschikking van cijfers als vorige jaren de revue laten passeren. Wel dient hier opgemerkt te worden, dat wij door intensievere inschakeling van de psychologische dienst, door constantere begeleiding, contróle en heronderzoek steeds meer „behandelingstehuizen” zijn geworden. In wezen zijn wij dit sinds de evacuatie en terugkeer in 1944—1945 ook steeds geweest. Door vooral de interne rapportage meer lijn te geven en alle belangrijke gebeurtenissen, wijzigingen, uitingen van en in het gedrag te laten vastleggen, menen wij ook de ontwikkeling van de arbeid op dit gebied mee te kunnen maken.

„De Arenhorst“

Onder de ijverige leiding van mejuffrouw zr. C. J. Boon werden in de Arenhorst gedurende 1957 uitgebracht 56 rapporten en wel

- 42 aan verschillende Kinderrechtters
- 5 aan verschillende Raden voor de Kinderbescherming
- 1 aan Officier van Justitie
- 7 aan verschillende voogdijvoerende verenigingen
- 1 aan de Heldringgestichten zèlf

Van deze 56 geobserveerde meisjes gingen er naar:

Bethel	12
Steenbeek	27
Debieleninrichting	2
Rekken	1
Ons Huis te Delft	1
Noordhoorn Apeldoorn	1
huis	3
pleeggezinnen	3
interne betrekkingen	4
psychiatrische inrichting	1
gebleven in de Arenhorst	1

„Steenbeek“

In „Steenbeek“ waren op 1 januari 1957 aanwezig 26 meisjes; op 31 december 1957 27 meisjes.

Gedurende dit jaar werden 34 meisjes opgenomen, waarvan

- 27 uit ons observatiehuis „de Arenhorst“
- 2 uit andere observatiehuizen

terwijl daarnaast nog 5 heropnemingen plaats vonden.

Er vertrokken 33 meisjes:

- 12 naar huis of naaste familie
- 7 naar een betrekking
- 7 naar een tehuis voor werkende meisjes
- 2 naar pleeggezinnen
- 4 naar andere tehuizen
- 1 trouwde bij het verlaten van Steenbeek.

Met een constant blijvende staf mogen wij, in dit tehuis, dat rustig zijn werk kon doen onder de bekwame leiding van mejuffrouw D. Mensch, terugzien op een goed jaar.

„Bethel“

Op 1 januari 1957 waren 24 meisjes in Bethel aanwezig; op 31 december 1957 maar 16. Het vertrek van mejuffrouw zr. W. J. van Tellingen,

Pella
(niet in scène gezet)

elders reeds vermeld in dit verslag, zal hierop ongetwijfeld invloed gehad hebben. Ondanks dit mogen wij mejuffrouw van Riet, die haar tijdelijk verving, zeer dankbaar zijn, dat zij zich met de zorg voor dit huis wilde belasten.

Opgenomen werden in onze verslagperiode 12 meisjes uit de Arenhorst en van andere inrichtingen 8 meisjes.

Er vertrokken in dit jaar 28 verpleegden en wel:

- 11 naar huis
- 11 naar een betrekking
- 3 naar pleeggezinnen
- 3 naar andere tehuizen

„Talitha“ en „Lingehuis“

Op 1 januari 1957 waren aanwezig in Talitha 8, op 31 december 1957 10 meisjes; in het Lingehuis bedroegen deze getallen respect. 13 en 13.

Talitha nam op 8 meisjes (6 van ouderlijk huis; 1 uit het kleuterhuis, 1 heropneming uit een tehuis voor werkende meisjes). Er vertrokken 6 meisjes (4 naar het Lingehuis, 1 naar huis, 1 naar een pleeggezin).

Het Lingehuis kon 5 meisjes opnemen (4 van Talitha, 1 die voor de tweede maal uit een betrekking moest worden teruggenomen). 5 meisjes vertrokken (1 naar huis, 1 naar een pleeggezin, 3 naar een betrekking).

Evenals de vorige jaren stonden deze huizen onder de uitstekende leiding van mejuffrouw I. L. Kohlbrugge (Talitha) en mejuffrouw A. van den Heuvel. Gelukkig dat wij in 1957 konden beginnen met het opknappen van het terrein, dat toegang geeft tot het Lingehuis. Wij hopen nog eens op dit terrein enige paviljoens ter vervanging van het oude Talitha te zien verrijzen.

„Het Magdalenahuis“

De teruggang in de bezetting van het Magdalenahuis (dat in 1958 behandelingstehuis met observatiegroep voor schoolgaande meisjes is geworden) drukte zich in cijfers aldus uit.

Aanwezig waren op 1 januari 1957

- 12 ongehuwde moeders
- 4 a.s. ongehuwde moeders
- 10 babies
- 12 kleuters

Op 31 december 1957 bedroeg dit aantal respect. 8, 3, 7 en 3.

De leeftijden der opgenomenen (hierbij zijn ook 2 heropnemingen) waren:

- 13 jaar 1
- 14 jaar 0
- 15 jaar 3

16 jaar	3
17 jaar	1
18 jaar	2
19 jaar	4
20 jaar	3
21 jaar	0
22 jaar	1

Er vertrokken:

- 23 moeders met 19 kinderen
- 9 met kind naar eigen ouders
- 5 met kind naar betrekking
- 2 naar betrekking, kind naar kinderkuis
- 2 naar inrichting, kind bleef te Zetten,

terwijl de andere 5 of met haar kind naar een gezin of in een betrekking met haar kind in gezinsverpleging gingen.

„Pella“

Dit tehuis voor de zeer moeilijk opvoedbare, a-sociale ongehuwde moeder, een tehuis, dat in de rij van de moederhuizen in Nederland langzamerhand uit gaat groeien tot een behandelingshuis voor de ongehuwde moeder — in 1958 moesten wij er 7 à 8 plaatsen aan toevoegen — had op 1 januari 1957:

- 16 ongehuwde moeders
- 3 a.s. ongehuwde moeders
- 16 babies

Op 31 december 1957 waren er aanwezig:

- 8 ongehuwde moeders
- 6 a.s. ongehuwde moeders
- 7 babies
- 4 kleuters

Gedurende 1957 werden opgenomen 14 minderjarigen en 1 meerderjarige.⁴

De leeftijdsverdeling was als volgt:

16 jaar	5
17 jaar	2
18 jaar	3
19 jaar	1
20 jaar	3
26 jaar	1

In totaal vertrokken 20 ongehuwde moeders, waarvan naar huis (moeder en kind) 9

tehuis voor werkende moeders (moeder en kind)	2
naar betrekking (moeder met kind)	4
naar betrekking (moeder alleen, kind in een kindertehuis)	2
naar andere inrichting (moeder alleen; kind bleef achter in Pella)	1

Enkele opgenomenen bleken bij voortgezette medische controle niet (meer) zwanger te zijn en verlieten na enige tijd Pella om naar huis te gaan.

Zr. A. van der Kley met haar staf heeft in 1957 als een goede éénheid mogen werken. Bij alle onvermijdelijke moeilijkheden en spanningen is in Pella vruchtdragend gearbeid. Dat stemt tot dankbaarheid.

* * *

Deze dankbaarheid zouden wij willen uiten jegens alle medewerksters en medewerkers. Wij denken daarbij aan de arbeid op het Centraal Bureau, aan de tuinlieden en de mensen van de technische dienst. Vooral denken wij daarbij aan de vermoeiende, aan eigen innerlijk knagende, dikwijls schokkende, maar toch altijd weer roepende en blijdschap gevende taak in de tehuizen en inspectie van de gezinsverpleging. Altijd weer omgaan, paedagogisch, begeleidend, raadgevend met andere mensen is een zware taak. Als hulp aan en voor die ander gedaan toch ook steeds weer een mogelijkheid om met die ander samen te groeien en aan menselijkheid te winnen. Bovendien — wij blijven met allen die hier werken geloven, dat een arbeid, gedaan in de dienst van onze Heer Jezus Christus en daarom in dienst van de naaste, niet „ijdel” is.

* * *

Het kan niet anders dan dat in een jaarverslag van onze inrichtingen ook, al is het nog zo kort, gesproken wordt over het I.P.A. (Instituut voor Paedagogische Adviezen). Onze beide, daaraan verbonden psychologen, drs. B. van der Haer en mejuffrouw dra G. Bax zijn, met hun werk, zó ingegroeid in ons werk, dat het onmogelijk is de Helderingsstichten te denken zonder I.P.A. De verrijking en verdieping, die door deze psychologische dienst in de arbeid komt, blijft van eminente betekenis. Natuurlijk zijn er weerstanden. Het blijkt niet altijd gemakkelijk om de psychologische gegevens paedagogisch te „vertalen” en in de praktijk om te zetten. Maar de mogelijkheden tot een gedifferentieerder handelen, de mogelijkheden óók om bij een stokken van het paedagogisch handelen één onzer psychologen te hulp te roepen en de zo nodige communicatie weer op gang te brengen, blijken zó vruchtbaar, dat „behandelen” van onze verpleegden alléén dan mogelijk is, wanneer open en op elkander ingespeeld de paedagoog, de psycholoog en daar achter de psychiater, hand in hand hun werk doen. Het komt mij voor, dat voortgaan op deze reeds ingeslagen weg onze arbeid een behoorlijke plaats geeft in het sociale werk van onze tijd.

* * *

Na de bespreking van de tehuizen nog een enkel woord over de scholen. In het jaar 1957 werd er hard gewerkt door directeur en docenten om onze 3-jarige H.B.S. een vorm te geven, die het mogelijk zou maken tot een vierde en daarna ook tot een vijfde klasse te komen. De desbetreffende aanvragen aan Zijne Excellentie de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen werden ingediend. Wij kunnen nu reeds en met veel vreugde mededelen dat vanaf 1 januari 1959 onze H.B.S. een 5-jarige is geworden en daarmee een volledige en volwaardige middelbare school. Wat dit betekent voor tal van jonge mensen — vooral in ons gedeelte van de Betuwe — is nog op geen enkele wijze uit te meten.

* * *

Hoewel de leerlingen van onze Kweekschool („de Christelijke Normaalschool”) reeds in het cursusjaar 1956/1957 aan „de Kweekschool op de Klokkenberg” de lessen volgden, werden zij in september 1957 voor het eerst allen in gezinnen, maar onder toezicht van mejuffrouw Hofstee, de directrice van ons Normalschool-internaat, te Nijmegen ondergebracht. Een experiment, dat wonderwel slaagde en dat — vooruitlopende op een meisjesinternaat voor de Kweekschool te Nijmegen — duidelijk heeft gemaakt, dat vooral de oudere leerlingen een „studentenleven” op kamers niet alleen appreciëren, maar daar ook veel van wisten te maken. Het Normalschool-internaat nam leerlingen op van de Landbouwhuishoudschool, o.a. een aantal leerlingen van de z.g.n. I.N.A.S. (Opleiding voor Inrichtingsassistente), waarmee het overigens ook groeiende aantal leerlingen van deze langzamerhand zéér grote school werd uitgebreid. Ruimtegebrek deed zich drukkend gevoelen. Wij hopen dan ook zeer, dat mejuffrouw M. W. Schut met haar staf van docenten en wij in 1958 de eerste phase van de uitbreiding van het schoolgebouw zullen mogen beleven.

Wij kunnen er niet genoeg op wijzen hoe belangrijk — vooral in sociaal-economisch opzicht — het Nijverheidsonderwijs voor meisjes is. Dat stelt aan de opleiding tot lerares grote eisen voor docent en leerling, opdat straks, in de toekomst werkelijk kan doorgegeven worden, wat voor de vorming van een belangrijk deel van ons volk, de toekomstige plattelandsmoeders, noodzakelijk is.

* * *

Nog veel zou er te schrijven zijn over de dagelijkse dingen, de noden en zorgen, de vreugdevolle, plezierige gebeurtenissen.

Het zou de moeite waard zijn om één dag uit het leven van een inrichtingscomplex als het onze te tekenen; dat leven te volgen in zijn merkwaardige kronkels, zijn onzekerheid, tegelijk in het tóch altijd weer streven naar een doel.

Het zou misschien nog meer de moeite waard zijn om een boek te schrijven over één dag uit het leven van een onzer verpleegden, met de motieven, de noodzakelijkheden, de beslissingen in de vreemde, ons gegeven menselijke vrijheid genomen, die alle te samen geleid hebben tot dat, wat

dit menskenkind is, op déze dag. Het zou zeker de moeite waard zijn al die draden te ontwarren, waaruit een menslenlot gesponnen is en de ontmoetingen te ontleden, die op verleden, heden en toekomst hun invloed hebben gehad en voortdurend hebben.

Wij doen dit hier niet!

Het enige wat wij nog willen doen is zeggen: wat ons dikwijls vreemd, verward, onzeker voorkomt, wat ons een vreemde vrijheid toeschijnt en daarom dikwijls als een last bedrukt, wat tegenzit en meehelpt, dat is alles te samen — in het leven van de Heldringgestichten in zijn geheel, in het leven van de enkeling, die hier leeft, opgenomen in de, nooit aanwijsbare, tóch altijd aanwezige leiding des Heiligen Geestes.

God is getrouw, Zijn plannen falen niet.

K. O. Finkensieper

Verpleegdagen in 1957		gezinsverpleging	28147
Arenhorst	7614	in andere inrichtingen	9306
Bethel	8224	ziekenhuizen e.d.	1823
Steenbeek	9377	op proef thuis	11324
Talitha	3656	in betrekking	5659
Lingehuis	4738		56259
Magdalenahuis	10712		
Pella	9520		
	53841		
in 1956	55209		
minder	1368		

Bovendien waren onder ons toezicht 1 vrije pupil, 6 pupillen van andere verenigingen en 12 kinderrechtterpupillen.

Bezocht werden 85 meerderjarigen en 15 nog minderjarige oud-pupillen.

Aantal voogdij- en regeringspupillen:	1-1-1957	31-12-1957
Vereniging Talitha Kumi	4	4
Vereniging het Magdalenahuis	40	35
Vereniging de Heldringgestichten	128	142
	172	181

Balans per 31 december 1957

ACTIVA

Gebouwen en erven	f 1.117.116,39
Inventarissen en Transportmiddelen	67.785,98
Deelnemingen	73.200,—
Vorderingen op lange termijn	213.014,55
<i>Vastgelegde middelen</i>	f 1.471.116,92
<i>Financiële rekeningen</i>	
Kassen	3.057,37
Effecten	133.187,99
Debiteuren	171.288,52
Overige vorderingen	11.434,14
<i>Voorraden</i>	
Goederen	11.109,22
Landbouwgewassen	7.747,31
Verenigingsontvangsten en -uitgaven	3.528,—
Neutrale rekeningen	10.448,37
<i>Direkt realiseerbare middelen</i>	f 351.800,92
	f 1.822.917,84

PASSIVA

<i>Vaste passiva en kapitaal</i>	
Schulden op lange termijn	f 178.756,95
Kapitaal	887.077,62
<i>Eigen vermogen en vreemd vermogen op lange termijn</i>	f 1.065.834,57
Vernieuwingsfonds	66.443,01
Bestemmingsreserves	87.342,68
Banken en giro	123.991,01
Saldo Rekening Courant	
Verhoudingen	165.587,72
Transitorische posten	103.718,85
Voorschot Bijzondere Steun	210.000,—
<i>Direkt opeisbare verplichtingen</i>	f 757.083,27

Direkt realiseerbare middelen . . . . .

„ 351.800,92

f 1.822.917,84

f 1.822.917,84

Verpleegdagen: interne verpleging	53.841
externe verpleging	39.914
proefplaatsing en dienstboden	16.986
	<hr/>
	Totaal 110.741

LASTEN

<i>Interne verpleging</i>	
Verpleegkosten	f 572.848,25
<i>Externe verpleging</i>	
Verpleegkosten, inspectie etc.	„ 192.773,85
<i>Verenigingslasten:</i>	
Uitgekeerde subsidies	f 1.650,—
Kosten roerend en onroerend bezit	„ 22.851,89
Intrest geleende gelden	„ 11.801,06
	<hr/>
	„ 36.302,95
	<hr/>
	f 801.925,05

BATEN

<i>Interne verpleging</i>	
Verpleeggelden c.a.	f 431.347,43
<i>Externe verpleging</i>	
Verpleeggelden, lonen, subsidies etc.	„ 161.346,45
<i>Verenigingsbaten:</i>	
Inkomsten uit roerend en onroerend bezit	f 45.106,93
Inkomsten uit levend geld	„ 6.318,95
Inkomsten Binnenl. Actie	„ 26.443,92
	<hr/>
Nadelig saldo	„ 77.869,80
	<hr/>
	„ 131.361,37
	<hr/>
	f 801.925,05

„Germisloos”

kunt U uw medeleven met de kin
de Heldring Stichtingen tonen d
extra St. Nicolaas of Kerstgift over t
op postrekening 4846 van

HEMAVA-AMERSFOOR

Dank U wel